

за вечерната трапеза. Най-напредъ се мѣсятъ особени хлѣбове, пити или погачи, въ които се турятъ различни монети и белези отъ имотно състояние, та комуто каквото се падне, на таквозъ ще му е и годишния късметъ. Сжщинското значение на тия обичаи не е добре изяснено. Искать да кажатъ обаче, че укриването на тия белези на късмета било въ свръзка съ укритото раждане на Христа; поради това ужъ и самата пита се нарича „Богова пита“ или „Боговица“. Освенъ пититѣ, приготвятъ се и нѣколко постни ястиета, така че всички домашни хранителни произведения да бждатъ представени за благословия на трапезата. Обикновено се правятъ сърми отъ зеле съ оризъ, (гушки), или просто кълцано зеле съ орисъ, бобъ, варено жито, хошавъ (компотъ) отъ сливи, ябълки, круши и пр. Освенъ тия хранителни продукти, на нѣкои мѣста турятъ на софрата и други нѣща, които на пръвъ погледъ изглеждатъ странни, но които не сж безъ значение за домашното благосъстояние. Това сж: торъ, земенъ отъ три купища, слама, земена отъ три плѣвни, пѣськъ, просо и кесия съ пари. Торътъ, както и пѣськътъ, се турятъ като представители на плодородието изобщо, а пѣськътъ още и като емблема за хорското размножаване. Ето защо, когато го турятъ на софрата, благославятъ: „Колкото пѣськъ, толкова и врѣськъ“. Пѣськътъ за целъта го крадатъ съ котле отъ рѣката по тъмно, пазейки да не издаватъ гласъ и да не правятъ шумъ, защото въ рѣката имало по него време нѣкакво си чудовище, което, ако осетяло, нѣмало да допусне земането на пѣська. Следъ праздненството торътъ се разхвърля по ниви и лозя, а пѣськътъ около хамбаритѣ. Сламата, която въ доста голѣмо количество се постила подъ покривката на софрата или подъ самата софра, означавала постелката, на която се е родилъ Исусъ Христосъ. Нея пазятъ до Гергьовденъ вечеръта, когато я запалватъ на високо мѣсто, обикновено по могили, за да не валяло градушка до кждето достига свѣтлината на огъня, Отъ нея още по Коледа, рано преди да изгрѣе слънце, вързватъ по клоноветѣ на плодоноснитѣ дървета, за да раждали много плодъ; турятъ така сжщо по кокошитѣ полози, за да били снасяли кокошкитѣ много яйца.